

kemencéből álló kemencebokornak, 5 szabadtéri kemencének, 57 ároknak és árokreszletnek, 55 gödörnek és 6 cölöphelynek bizonyult. Korszakot meghatározó leletanyag szinte az összes objektumból előkerült.

A lelőhelyen 4, közel négyzet alakú, félig földbe mélyített épület került elő. Mind a négyet bevájt kemencével látták el, melyeknek a sütőfelületét egy kivételével, kerámiával rakták ki. Ebben az esetben a kemence sütőfelületét csak agyaggal kikapasztották, kiégették, majd a szájníylását téglával erősítették meg. Két házban nem találtak cölöphely nyomát, a másik kettő esetében a ház rövidebbik oldalában, annak is a középső tengelyében 1-1 cölöphely került elő. Tapasztás vagy lesározás nyomát csak kisebb felületeken észleltük. Az 5 feltárt szabadtéri kemencét kerámiával tapasztották ki, egy esetben két rétegben is. Ezt a kemencét egy árokba ásták bele. Szájníylásukat szinte kivétel nélkül téglával erősítették meg. Boltozatuk a szántás következtében megsemmisült.

Az objektumok jelentős részét az árkok alkották: 57 árok kisebb-nagyobb szakaszát bontottuk ki. Legnagyobb részük kerítőárok, karám és vízvezető árok. A területen feltárt 55 kisebb-nagyobb hulladékártoló és vízülepítő gödör alakja többnyire kerek vagy ovális. Ezek közül 10 tálszerű, sekélyen az altalajba mélyedő, 8 meredekfalú és 2 ún. méhkas alakú.

A lelőhely D-i végében 1 nagy méretű füstölő került elő. Hossza közel 14 m, ebből csak a kürtő 6,8 m hosszú. A kürtőt két oldalról ásták ki, Ny-i oldala lapított, míg a K-i kerek átmetszetű. A kürtőből kerámia (cserepbogrács), téglá, állatsont került elő. Elbontása során átszapoltuk a földet, amelyben magvakat figyeltünk meg. Valószínűleg hosszú ideig használhatták a füstölőt, erre utal a tüzelőtér hamusgödöréből előkerült nagy mennyiségű hamu és a kürtő falának vastag átégése is.

Az objektumokból nagy mennyiségű (közel 400 db) Árpád-kori téglá, kerámia (cserepbogrács, fezők, palack), állatsont került elő.

Munkatársak: Pópity Richárd, Gera Róbert technikusok.

BENEDEK ANDRÁS

7. Aranyosapáti határa (Szabolcs-Szatmár-Bereg megye)

U, B, LT, Sza, Á, Kö, Kk, Ú

2011. április 20–21-én és 27-én a nyíregyházi Jósa András Múzeum munkatársai terepbejárást folytattak a Nyírtass–Aranyosapáti erőműi hűtővízvezeték beruházást megelőzően.

Alsó-Nyáras-dűlő 3. lh. (KÖH 78351): A Nagy-Rét nevű egykori medret Ny-ról övező gát D-i harmadától Ny-ra egy almáskert, majd ettől D-re egy szántó föld követi egymást a vásárosnaményi útig. Itt terül el az ÉK–DNy irányú, 250×300 m kiterjedésű, neolitikus, császárkori, Árpád-kori és késő középkori – újkori cserepekkel mutatkozó lelőhely K-i fele, melyet egy kifestésű vezeték határol K felé. A lelőhely Ny-i fele a műtárral Ny-ról párhuzamos vasúti sín vonalát 70–80 m-rel lépi át.

Alsó-Nyáras-dűlő 4. lh. (KÖH 78353): Innen DNy-felé, a második almáskertnél és az ezzel szemben, a távvezeték D-i oldalán fekvő meggyültetvénynél, egy nagyjából É–D irányú,

120×290 m kiterjedésű neolitikus(?), késő bronzkori, Árpád-kori kerámiával és obszidiántöredékekkel mutatkozó lelőhelyet észleltünk.

Nagy-Rét 1. lh. (KÖH 78335): Aranyosapáti D-i határában, a Nagy-Rét nevű, egykori Tisza-medernél, a holtág középső részének K-i határán egy nagyjából É–D irányú domb húzódik, melyet növénytakaró fed, de ennek ellenére egy néhány cseréppel mutatkozó, nagyjából 100×240 m kiterjedésű középkori lelőhelyet találtunk rajta. A domb lábát É-ról és Ny-ról a mélyedés, K-ról a Tisza határolja. Megjegyzendő azonban, hogy ez a terület legmagasabb és legdúsabb fűvű része, azaz lehetséges, hogy a lelőhely erre is folytatódik.

Nagy-Rét 2. lh. (KÖH 78349): A holtág É-i vége ívesen visszakanyarodik a jelenlegi folyó felé, és ennek középső szakaszától közvetlenül D-re, egy belefutó árok egy D-ebbi holtág és a gátörház telke által határolt területen újabb, kelta és Árpád-kori cserepekkel, obszidiántöredékekkel jelentkező, 160×250 m kiterjedésű, ÉNy–DK tengelyű felszíni településnyomot azonosítottunk.

Munkatársak: Istvánovits Eszter, Jakab Attila, Scholtz Róbert, Tompa György régészek; Kiss László régésztechnikus.

PINTYE GÁBOR – TOLDI ZOLTÁN

8. Árpás, Megág-dűlő, Apáca-domb (KÖH 68687)

(Győr-Moson-Sopron megye) V, Ró, Á

2011-ben az ELTE, a Ruprecht-Karls-Universität Heidelberg és a Xántus János Múzeum az „Archäologische und palynologische Untersuchungen zum Kulturwandel am Beginn des 1. Jahrtausends n. Chr. in der deserta Boiorum (Pannonien)“ c. kutatási program keretében végzett kutatásokat a lelőhelyen és környékén. A korábbi (Czajlik Zoltán) és újabb (Felix Teichner) légi fotókról és terepbejárásokból (Takács Károly) ismert lelőhelyen geofizikai felméréseket, majd szeptemberben ásatást végeztünk.

Négy kutatószelvényt nyitottunk, mintegy 290 m² területet. A szelvényeket a környezetéből magasan kiemelkedő domb gerincén nyitottuk, kettőt a tábla D-i, kettőt a tábla É-i részén.

Az ásatás során 18 régészeti objektumot dokumentáltunk (48 SE-számmal). Több kora vaskori gödör mellett előkerült egy nagy méretű, földbe mélyített, cölöpszerkezettel ellátott épületmaradvány (gödörház/műhely), amelyből nagy mennyiségű kora vaskori kerámiaanyag mellett számos megmunkált vagy megmunkálásra előkészített agancstárgy is előkerült. Néhány objektum az Árpád-korra keltezhető. Római tárgyak csak szórványosan kerültek elő (pl. bronzkulcs másodlagos helyzetben, Árpád-kori gödörben).

Az ásatáson részt vettek a heidelbergi, a mainzi és a bochumi egyetem hallgatói.

BORHY LÁSZLÓ – FELIX TEICHNER – BÍRÓ SZILVIA
– MOLNÁR ATTILA